

Verksamhetsberättelse

Miljösamverkan Sydost 2023

MILJÖSAMVERKAN SYDOST samordnar tillsynsmyndigheterna inom livsmedel-, miljö- och hälsoskyddsområdet i Gotlands och Kalmar län sedan 2003. Samverkan sker i genomförandet av valda projekt och temadagar. Tillsynsmyndigheterna finns i länens kommuner och på länsstyrelserna. Verksamheten finansieras genom medlemsavgifter.

GENOMFÖRDA PROJEKT OCH TEMADAGAR UNDER 2023

20- & 10-ÅRS JUBILEUM

Miljösamverkan Sydost har under 2023 firat sitt 20-års jubileum och sitt 10-års jubileum. Sedan 2003 har länens miljö-, hälsoskydds- och livsmedels-handläggare samverkat över kommungränserna genom att arbeta tillsammans inom ett 60-tal olika projekt. Svåra frågeställningar löses bäst när olika handläggare samarbetar om en gemensam lösning som sedan direkt kan användas i det dagliga tillsynsarbetet och säkra en likvärdig tillsyn.

ÅRETS LIVSMEDELSPROJEKT:

DRICKSVATTENTEKNIK FÖR INSPEKTÖRER

Dricksvatten är vårt viktigaste livsmedel. Den som producerar dricksvatten ansvarar för att vattnet är säkert och det är livsmedelsinspektörerna som bedriver tillsyn över att detta sker.

För att förse konsumenterna med ett bra dricksvatten krävs bland annat olika typer av vattenrening och säkerhetsbarriärer på vattenverken. Livsmedelsinspektörerna kontrollerar allt från vattenverk med komplicerad avsaltningsteknik till små vattenverk med enkla filtreringssteg.

MÅL

Syftet med projektet är att öka kompetensen inom dricksvattenområdet hos länens livsmedelsinspektörer. Genom en likvärdig kontroll och en ökad samverkan mellan länens inspektörer skapas förutsättningar för ett säkert dricksvatten i våra län.

RESULTAT

En tvådagars utbildning i dricksvattenteknik för livsmedelsinspektörer genomförs i januari 2024.

PROJEKTANKNUTEN TEMADAG

”Dagvattenanläggningar” för VA-, plan-, bygg- och miljöhandläggare.

PROJEKTARBETSGRUPP

Catrin Bergström, Region Gotland
Nadja Thunberg, Region Gotland
Eric Forsberg, Kalmar kommun

ÅRETS MILJÖPROJEKT: VILKA KRAV KAN STÄLLAS PÅ VERKSAMHETER FÖR ATT KLIMATANPASSA SIN VERKSAMHET?

Klimatet håller förändras, också i Kalmar och Gotlands län. Redan i dag är de klimatrelaterade skadorna omfattande och kostar årligen stora belopp. Klimatförändringarna innebär att det blir varmare, fler och kraftigare stormar, havsnivån stiger samt att nederbörden ökar och oftare kommer i form av skyfall.

Genom att företagen undersöker hur climateffekterna påverkar verksamheterna och tar fram en klimatanpassningsplan, kan risken för skadorna minskas och därmed också kostnaderna.

I årets klimatanpassningsprojekt har verksamheterna inspekterats med en gemensam framtagen checklista. Projektet är en fortsättning av projektet 2021 där information om klimatanpassning togs fram.

MÅL

Övergripande mål: Säkerställa att verksamheterna har en klimatanpassningsplan genom att:

- » Höja kunskapen om klimatanpassning hos verksamheterna och inspektörerna
- » Genomföra tillsyn på företag med fokus på klimatanpassning
- » Ta fram metod och underlag i tillsynen som kan användas i praktiken.

RESULTAT

En checklista för tillsyn av företagets klimatanpassningsplan har tagits fram tillsammans med en vägledning till miljöhandläggarna. Checklisten innehåller bra länkar som kan stötta företagen i sitt klimatanpassningsarbete.

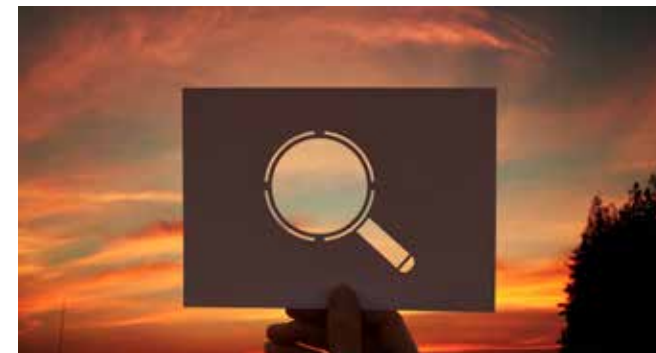
Endast 18 företag inspekterades varför inga större slutsatser kan dras av resultaten. Vi kan dock ändå se, att över hälften av företagen uppger att de är placerade i områden med risk för översvämningar och/eller torka. 17 av 18 företag har utsett en klimatansvarig men inget företag har dokumenterat riskerna i sin egenkontroll.

PROJEKTARBETSGRUPP

Fredrik Skott, Torsås kommun
Julia Lind, Länsstyrelsen i Kalmar
Jonatan Levin, Region Gotland

BEGRÄNSAD
KLIMATPÅVERKAN

EFFEKTIV TILLSYN

Miljöförvaltningars arbete styrs av många lagar och övergripande nationella mål och ofta kan det saknas en överblick över alla arbetsuppgifterna för att kunna prioritera arbetet.

Inom detta projekt har vi sammanställt gällande krav och tagit fram checklistor för att ge miljöförvaltningarna redskap att hantera de många lagkraven.

MÅL

Ta fram en modell/struktur för effektiv tillsyn som kan användas av länens kommuner.

RESULTAT

En checklista har tagits fram inom projektet och värdefulla synpunkter har lämnats av både miljöhandläggare och miljöinspektörer. Målet är att checklistan uppdateras årligen för att underlätta arbetet på miljökontoren.

ARBETSGRUPP

Amanda Lindh, Oskarshamns kommun
Maria Almstedt, Länsstyrelsen Kalmar län
Malin Engdahl, Mönsterås kommun
Sara Paulsson, Kalmar kommun

Tillsynsmyndigheterna från 11 kommuner och Länsstyrelsen i Kalmar har deltagit i mötena och lämnat synpunkter på checklistan.

Representanter från 12 kommuner och Länsstyrelsen i Kalmar har deltagit i arbetet med att granska och förbättra checklistan.

TILLSYN AV KOMMUNALA DAGVATTENANLÄGGNINGAR

I större tätorter leds vatten från regn och snösmältning samt dräneringsvatten till dagvattendammar. För att säkra deras rening och funktion som magasin vid större flöden är det viktigt att dessa dammar underhålls och sköts regelbundet.

MÅL

Ge VA-huvudmän och inspektörer praktisk kunskap och redskap att kontrollera dagvattenanläggningar.

Ta fram en plan för tillsyn av dagvattenanläggningar och svara på nationella strategins frågor.

RESULTAT

Två samsynsdagar om kontroll och tillsyn av dagvatten genomfördes inom projektet, en digital teoretisk dag och studiebesök på tre av Kalmar Vattens dagvattenanläggningar. 30 respektive 32 VA- och miljöhandläggare deltog under samsynsdagarna.

Inom projektet har bilder tagits fram för att informera miljönämnderna om projektets syfte samt ett förslag till tillsynsplan.

Under projekttiden har vi uppmanat miljöhandläggarna inom kommunerna att kontakta sina VA bolag för att kunna svara på nationella strategins frågor. Frågorna tar bland annat upp vad som kontrolleras och hur ofta detta sker. Miljökontoren ansvarar för att svaren rapporteras in till Naturvårdsverket.

ARBETSGRUPP

Carl-Johan Fredriksson, Kalmar kommun
Dag Hansson, Mönsterås kommun
Annika Söderholm, Västerviks kommun

NEDLAGDA KOMMUNALA DEPONIER

Nedlagda kommunala deponier eller tippar finns i varje kommun. De tog emot avfall från hushåll och industrier innan det fanns krav på sortering och återvinning. Det var vanligt att soporna lades direkt i en grop utan något skydd ned mot grundvattnet. Detta kan idag bland annat medföra läckage av miljögifter till grund- och ytvatten. De flesta kommuner har tagit fram en plan över när dessa deponier ska undersökas och i vilken takt detta ska ske. Arbetet med att undersöka och åtgärda deponierna påbörjades 2010 och över hälften av de farligaste deponierna är nu undersökta och planeringen av åtgärder har påbörjats.

MÅL

De farligaste deponier i länet har undersökts och åtgärdats.

RESULTAT

82 av de 142 farligaste nedlagda deponierna i våra län har nu undersökts enligt MIFO 2 sedan projektet påbörjades 2010.

Länsstyrelsen i Kalmar har fått medel från Naturvårdsverket för att utvärdera de genomförda deponiundersökningarna och en rapport väntas i början av 2024. En rapport över arbetet med länens deponier under perioden 2010–2023 har sammanställts och finns nu på hemsidan.

Under året har arbetsgruppen arrangerat ett nätverksmöte där 11 miljökontor deltog. Länsstyrelsen gav aktuell information inom området och det fortsatta arbetet diskuterades.

ARBETSGRUPP

Mikael Anjar Ödegården, Länsstyrelsen Kalmar län
Christian Karlsson, Vimmerby/Hultsfred kommuner
Susanne Martinsson, Västerviks kommun
Lotta Rundberg, Länsstyrelsen Kalmar län

Tillsynsmyndigheter från 11 kommuner och en länsstyrelse deltog på årets nätverksmöte.

Representanter från 8 kommuner och Länsstyrelsen i Kalmar deltog på temadagarna om dagvatten.

TEMADAGAR

Förutom samsynsdagarna om dagvatten har följande utbildningar genomförts:

Tillsyn av bassängbad

Under förmiddagen gick Henrik Jansson, EnviroProcess AB igenom tekniken som ligger till grund för en bra bassängbad-vattenkvalitet. Marithe Eriksson, miljöinspektör Stockholms stad, avslutade den digitala utbildningen med en inspektörs erfarenheter av egenkontroll och systemtillsyn.

[16 handläggare deltog]

Uppföljning och tillsyn vindkraftsverksamhet

Hur kan tillsyn och kontroll ske av vindkraftens ljudnivå, skuggning och påverkan på djurlivet genomföras? Paul Appelqvist, akustiker; Jonas Sandström, SLU; Jan Darpö, Uppsala Universitet samt Malin Hillström, seniorrådgivare svarade på ovanstående frågor. [24 deltagare]

Miljösamverkan Sydost 20 års jubileum

På Ölands Folkhögskola firade 71 handläggare Miljösamverkan Sydosts verksamhet genom 20 år. Föredrag hölls om kollektiv intelligens, trender inom miljöområdet, framtidens mat, miljöpolitikens historia och rättshaveristiskt beteende. Yrkeskrysset var ett uppskattat inslag! [71 deltagare]

Vem ansvarar för avfallet inom kommunen och hur kan samverkan ske

Syftet med denna utbildning var att klarlägga vem som ansvarar för avfallet inom kommunen, hur detta kan samordnas sinsemellan och med andra kommunala ansvarsområden. Andra Hjärna, miljöjurist på Avfall Sverige höll i denna digitala utbildning. [21 deltagare]

Bevissäkring vid olaglig eldning av avfall

Olaglig eldning av avfall förekommer med jämna mellanrum i många kommuner och det är därför viktigt att alla parter samverkar kring bevissäkring för att ställa ansvariga till svars.

Representanter från Nationellt Forensiskt Centrum, Linköpings universitet samt åklagare och polis medverkade under dagen. [18 deltagare]

Planprocessen ur ett miljöperspektiv flyttas fram till 2024.

RAPPORTER OCH INFORMATION

finns att på www.miljosamverkansydost.se

FINANSIERING

I Miljösamverkan Sydost ingår 16 parter. Dessa är Region Gotland och följande kommuner: Västervik, Oskarshamn, Vimmerby, Hultsfred, Högsby, Mönsterås, Emmaboda, Nybro, Kalmar, Torsås, Mörbylånga och Borgholm, Länsstyrelserna i Gotlands och Kalmar län samt Kommunförbundet Kalmar län. Samtliga parter finansierar verksamheten genom en årlig avgift.

PRESIDIE- OCH MILJÖCHEFSMÖTE

Årets möte i Mönsterås kommun fick ställas in på grund av få anmälda. Ett nytt möte planeras våren 2024.

ÅRSMÖTE

Årsmötet genomfördes i Färjestaden mars 2023. Miljösamverkan Sydosts parter antog bland annat förslaget till verksamhetsberättelse 2022 samt förslaget till budget och taxa för 2023. Två nya styrande mål för projekten 2024 antogs också under årsmötet.

VALDA PROJEKT 2024

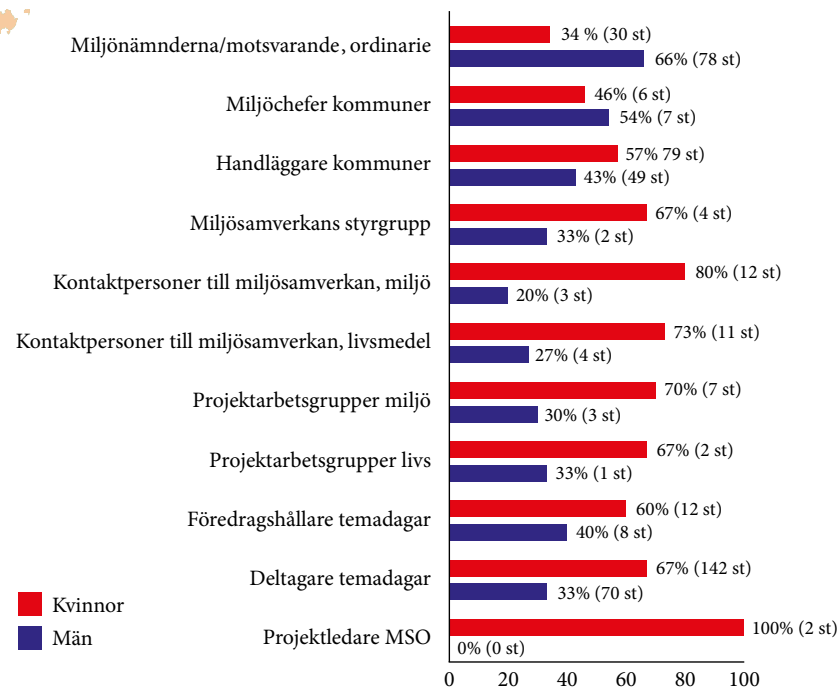
Livsmedel:

» Bedrägliga och vilseledande förfaranden

Miljö:

- » Riskbaserad tillsyn enskilda avlopp (Tillsynsprojekt)
- » Tydliggöra inblandade myndigheters olika roller – illegalt avfall
- » Tillsyn av hygieniska verksamheter
- » Nedlagda kommunala deponier – sedan 2010

JÄMSTÄLLDHETSSTATISTIK 2022

VALDA TEMADAGAR 2024

- » Strandskydd, små diken och dammar
- » Planprocesser ur ett miljöperspektiv (flyttad fram från 2023)
- » Olägenheter för människors hälsa och miljö
- » Samt tre temadagar eller möten knutna till årets projekt.

KONTAKTUPPGIFTER MSO

Adress

Miljösamverkan Sydost
Kommunförbundet Kalmar län
Nygatan 34, 392 34 Kalmar

PROJEKTLEDARE

Anna Johansson, livsmedel

anna.c.johansson@vastervik.se, 010-355 45 07

Karen Jensen, miljö

karen.jensen@kfk.se, 010-357 06 75

Projektledarna samordnar och deltar i samtliga projekt inom deras områden.

WEBBPLATS

www.miljosamverkansydost.se

RAPPORTER OCH INFORMATION

finns att på www.miljosamverkansydost.se